
ЭКОНОМИКА

UDK 631.162.11

Bayboltaeva N.A., Shegir G.B.

Kazakh national agrarian University

**THE PROBLEMS OF ACCOUNTING AND REPORTING IN SMALL BUSINESS ENTITIES
IN AGRICULTURE**

Abstract

The article represents the results of the research and based on that there is justified to apply the model of simplified accounting. It is shown, that these problems can be solved by the development of accounting registers that meet the requirements of modern legislation in the country and allow fully take into account the economic activity of the small business entities in agriculture.

Keywords: small business entities, simplified accounting, simplified reporting, national standards of financial reporting.

In the conditions of the market relations, there have been significant changes in agriculture of the Republic of Kazakhstan. Currently, there are several types of agricultural legal forms in the primary sector as joint-stock companies, limited liability companies (hereinafter LLC), the peasant (farmer) farms and industrial cooperatives. An important issue of each agricultural legal form is the implementation of accounting and reporting.

The development of small and medium - sized enterprises (hereinafter SMEs) in agriculture contributes fundamental changes in the settings of accounting and analysis, which is one of the main sources of information for the adoption of the managerial and economic decisions by their users.

According to the Law of the Republic of Kazakhstan "On Private Entrepreneurship", the small business entities are the legal entities with an average annual number of employees less than fifty people and an average annual value of assets not exceeding sixty thousandths of the calculated index [1]. Many issues of the activities of small business entities are defined in this law, including the record – keepings and the preparation of financial statements in a simplified form, which could help to simplify the taxation system.

Organization of accounting and financial reporting of small business entities under the simplified form was first defined by the law of the Republic of Kazakhstan «On accounting and financial statement" [2].

In accordance with this Law, there was developed the National financial reporting standard (hereinafter NFRS) to define the order of accounting and financial reporting of the small business entities. In this law is defined the accounting and reporting procedures in a simplified form by legal entities particularly by small business entities [3].

According to the NFRS, the legal entities in the form of the small business entities who do not accept the simplified system of taxation, are necessary independently maintain accounting records in the most simplified form using accounts and the double-entry accounting and determine their incomes and expenses. In other words, they have to have simplified forms of financial reporting, determining the availability of material and monetary resources and their formation, as well as the results of economic activities.

Therefore, the organizational structure of the accounting process, which is an element of accounting policies of the entity, should be based on the principles of centralization. In fact, the

full cycle of accounting starts from filling the primary documents to the preparation of all accounting records and financial statements in the accounting subject. Therefore, the entity should apply the simplified form of accounting using the registers determined by the NFRS.

However, it shows that the study of the current state has not changed in organization of the accounting in small business entities (particularly in LLC, production cooperatives) in Kazakhstan Republic. The opportunities of the simplified accounting do not use in the small business entities, which are determined by legislative and normative acts on accounting. In this regard, there is a need to develop management models of simplified accounting to small business entities in agriculture according to the requirements of the above legislative and regulative documents.

Proceeding from the above, we have developed proposals for improving the organization of accounting and financial statement in small businesses in agriculture. At the same time, we took into account the circumstances that the small business entity in agriculture (production cooperative) is a legal entity that does not apply a simplified tax base system.

Based on the above mentioned needs, we have developed the proposals for the improvement of accounting and financial reporting in small business entities in agriculture. At the same time, we took into account that the small business entity is a legal entity (production cooperative) is a legal entity that does not apply a simplified tax base system in agriculture.

To simplify accounting for the small business entities on the basis of the standard chart of accounts, we propose to develop work chart of accounts for the accounting of a business transaction. The number of synthetic accounts can be substantially reduced through the connection of the similar by economic content sources and by various types of economic resources (assets), their sources, and cost of production [4].

Thus, the subjects of the small business entities can use the following shortened work chart of accounts in agriculture (Table 1).

Table 1 - Shortened work plan of accounts used by the legal form of small business entities in agriculture

I - SECTION. ASSETS	
1010	«Cash on hand»
1030	«Current Assets»
1060	« Other current assets »
1210	«Trade receivable, trade»
1250	«Accounts Receivables»
1280	«Accounts Receivables, other»
1290	« <u>Allowance for doubtful accounts</u> »
1310	«Raw materials and supplies»
1320	«Finished goods»
1330	«Goods»
1340	«Work in progress»
1350	«Other reserves»
1610	«Advance payments»
1620	«Prepaid expenses»
2010	«Financial investments»
2410	«Fixed assets/Plants assets»
2420	«Depreciation of fixed assets»
2510	«Biological assets»

2710	«Intangible assets»
2720	«Amortization of intangible asset»
2930	«Construction in progress»
2940	«Other Long-term assets»
II – SECTION. LIABILITIES	
3010	«Loans of banks and non-Bank institutions»
3030	«Accounts payable the dividends and earnings of participants»
3110	«Tax liability»
3210	«Liabilities for social insurance»
3220	«Liabilities for pension contributions»
3310	«Accounts payable to suppliers and contractors»
3350	«Salaries payable»
3360	«Rent payable»
3380	«Rewards payments»
3390	«Other accounts payable»
3510	«Advances received»
3520	«Unearned revenue»
3540	«Other liabilities»
III – SECTION. EQUITY L AND RESERVES	
5010	«Fixed equity»
5110	«Unpaid equity»
5410	«Reserve equity, established by constituent documents»
5420	«Reserve for revaluation of fixed assets and intangible assets»
5460	«Other reserves»
5510	«Retained earnings (uncovered loss) of the reporting year»
5520	«Retained earnings (uncovered loss) of previous years»
5610	«Total profit (total loss)»
IV – SECTION. REVENUES	
6010	«Income from sales of products and services»
6110	«Interest revenue and dividends»
6130	«Revenues from Finance lease»
6160	«Other Finance revenues»
6210	«Revenues from disposal of assets»
6220	«Revenues from assets received gratis»
6280	«Other revenues»
V - SECTION. EXPENSES	
7010	«Cost of sales and services provided»
7110	«Expenses for sales of products and services»
7210	«Administrative expenses»
7310	«Remuneration Expenses»
7410	«Expenses on asset retirement»
7470	«Other expenses»
7710	«Corporate income tax expense»
VI – SECTION. THE PRODUCTION ACCOUNTING	
8110	«Primary production»
8410	«Overheads»
Note: prepared on the basis of a standard chart of accounts	

For registration of economic operations in a small business entity can be used the standard and specialized forms of primary documents can.

A small business entity that does not apply a simplified tax base system should take advantage of the organization of accounting in it, provided for by the above normative document. For example, the entity's income and expenses can be recognized as an accrual basis, according to which incomes are recognized when they are earned, and costs and losses - when they are incurred;

In accordance with the NFRS, the following methods can be used to calculate depreciation [3]:

- Uniform (rectilinear) method of write-off;
- Production method;
- Accelerated write-off method;

A small business entity in accordance with NFRS can choose the method uniform (straight-line) depreciation.

Inventories are valued according to IAS 2 “inventories” by one of the three methods as the method of weighted average cost; FIFO, specific identification method [5].

The subject of small business who is undertaking the production of goods (work, services) for the conduct the current accounting is to use the registers provided by the national financial reporting standard (NFA), which are simplified as much as possible and do not cause difficulties during the practice [3]:

- Statement of account of cash – the form B -1;
- Statement of inventory – the form B -2;
- Statement of accounting financial investments – the form B -3;
- Statement of accounting with accountable persons – the form B-4;
- Statement of the account of calculations with buyers and customers - the form B -5;
- Statement of the account of calculations with suppliers - the form B -6;
- Statement of accounting calculations and other operations - the form B -8;
- Statement of accounting biological assets - the form B -9;
- The record of movement of fixed assets and intangible assets the form B -10;
- Statement of accounting depreciation on fixed assets intangible assets - the form B -11;
- Statement of cost accounting reporting period - the form B -12;

The summary of the turnover results in the applied statements is made in the summary sheet in the form of B-14, on the basis of which the bookkeeping balance is compiled.

A small business entity that does not apply a simplified tax base system submits financial statements consisting of the balance sheet and the Profit and Loss Statement, within the time limits for submission of the income tax declaration.

We propose below an approximate structure of the accounting balance of an agricultural organization representing by small business entity (Table 2).

Table 2 - Balance Sheet for December 31, 2016
 Thousand tenges

Assets	The Code of the page	At the end of the reporting period	At the beginning of the reporting period
Cash	01	3074,2	337,5
Financial investment	02	1317,6	-
Receivables	03	2533,0	146,7

Stocks	04	613,4	350,8
Basic tools	05	19054,2	1149,2
Biological assets	10	1126,2	245,0
Intangible assets	11	565,4	110,0
Other assets	12	1407,8	-
Balance (total)		29691,8	2339,2
Obligation and capital	The Code of the page	At the end of the reporting period	At the beginning of the reporting period
The obligation			
Financial liabilities	13	1000,0	-
Tax	14	530,1	38,4
Accounts payable	15	118,1	57,0
Other liabilities	16	258,0	-
Total liabilities	20	1906,2	95,4
Capital			
The authorized capital	21	19632,5	800,0
Reserves	22	986,2	195,2
Retained earnings	23	7166,9	1248,6
(uncovered loss.)	30	27785,6	2243,8
Balance sheet (page 20 + page 30)		29691,8	2339,2

The Director _____
(surname, name, patronymic) (signature)

The chief accountant _____
(surname, name, patronymic) (signature)

To determine the financial result for the reporting period, the entity uses the financial result calculation table based on which the Profit and Loss Statement is drawn up.

Legal entities - small business entities that do not apply a simplified system of determining the tax base may draw up a report on profits and losses in accordance with the format prescribed in the **NFRS** [3].

Table 3 proposes a report on profits and losses of agricultural enterprises, representing a small business entity.

Table 3 – The statement about the profit and loss for December 31, 2016.
Thousand tenges

The name of the indicators	The Code of the page	At the end of the reporting period	At the beginning of the reporting period
Income from sales of products and services	01	166406,3	25126,2
The cost of the sales and services	02	127925,4	20160,4
Gross profit (page 01 - page 02)	03	38480,9	4965,8

Finance income	04	-	-
Other income	05	-	
The cost of sales of products and services	06	12525,6	969,8
Administrative expenses	07	14091,3	1616,3
Financing costs	08	4697,1	646,4
Other expenses	09	-	-
Profit (loss) before taxation (Page 03 + page 04 + page 05 - page 06 - page 07- page 08 - page 09)	10	7166,9	1733,3
Expenses on corporate income tax	11	1075,0	260,0
Total profit (total loss) for the period (pages 10-11)	20	6091,9	473,3

The explanatory note and notes to the financial statements should be presented in an orderly manner. For each balance sheet item, the profit and loss statement, cross-references to any related information are provided, as well as additional information not presented in the financial statements themselves, but necessary for a complete and reliable presentation.

Thus, we have developed a scheme of accounting organization in the legal entity represented by small business entity in agriculture, who is not applying the simplified system of tax base (figure 1).

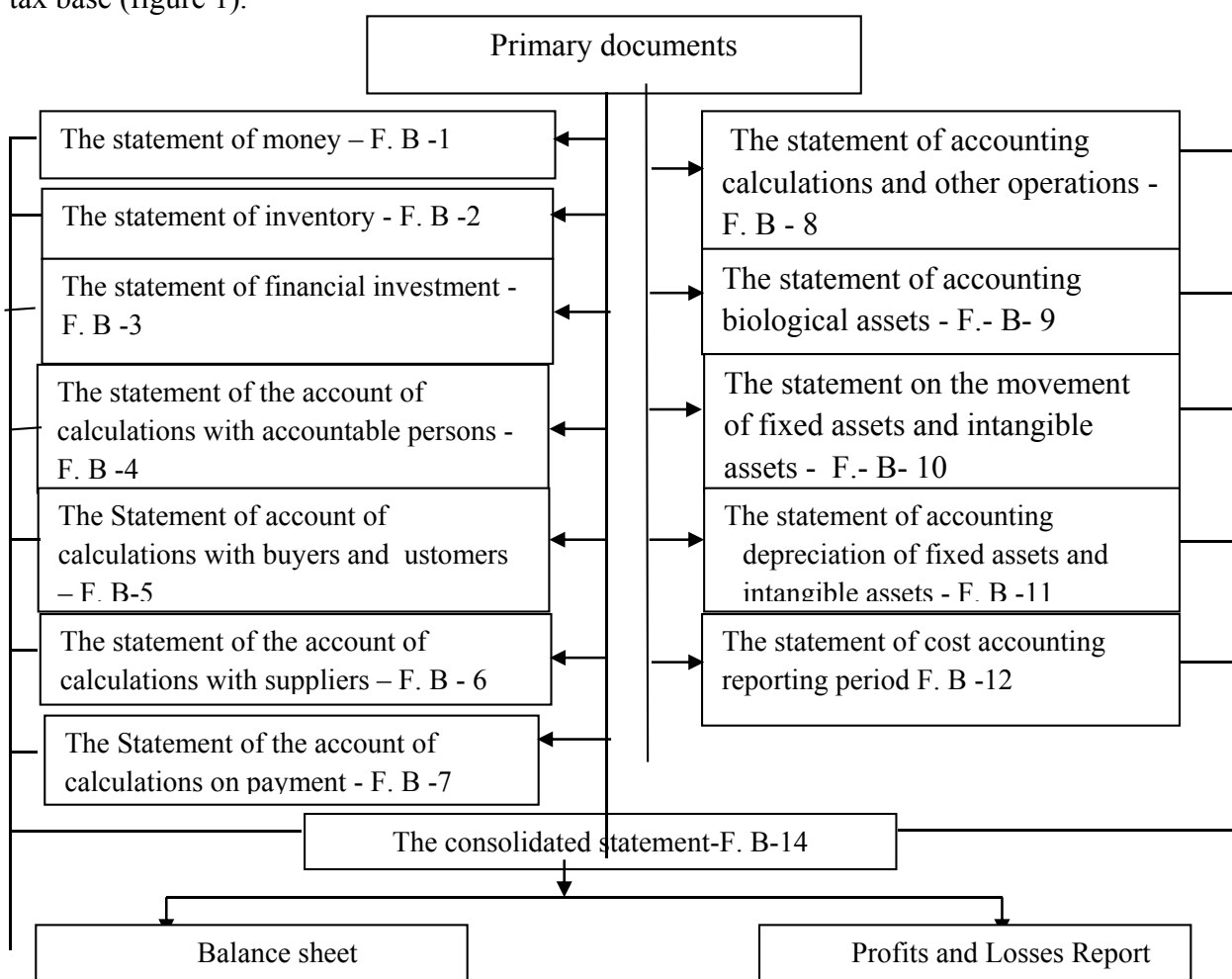

Figure 1 – The organization of accounting and reporting in small business entities in agriculture

Thus, the NFRS allows small businesses to provide clarity and promptness of information on its financial condition at the lowest cost.

References

1. The Law of the Republic of Kazakhstan "On Private Entrepreneurship". Almaty. 2006. 36 ps.
2. The Law of the Republic of Kazakhstan "On Accounting and Financial Reporting". Astana: 2007. 32 ps.
3. The National Financial Reporting Standard (NFRS). Approved by the Order of the Minister of Finance of the Republic of Kazakhstan from January 31, 2013 №.50. <http://bb.f2.kz/en/zakon/nacionalnyj-standart-finansovoj-otchetnosti.-prikaz-mf-50-t9932-40.htm> l
4. Ванболтаева N.A. Accounting and reporting in small business entities in agriculture. Recommendation. Almaty. KazNAU, «Айтұмар» edition, 2014.17 ps.
5. Methodological recommendations on the application of international accounting and financial reporting standards. Almaty: " БИКО » edition. 2008. 248ps.

Байболтаева Н.Ә., Шерip Ғ.Б.

АУЫЛШАРУАШЫЛЫҒЫНДАҒЫ ШАҒЫН КӘСІПКЕРЛІК СУБЪЕКТІЛЕРІНІҢ БУХГАЛТЕРЛІК ЕСЕБІ МЕН ЕСЕПТІЛІГІНІҢ ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕЛЕРІ

Аңдатпа

Мақалада зерттеу нәтижелері келтірілді және ауылшаруашылығындағы шағын кәсіпкерлік субъектілерінде жеңілдетілген бухгалтерлік есеп жүргізу моделін қолдану қажеттілігі негізделді. Сондай-ақ, бұл мәселелердің қазіргі кезде республикамызда басшылыққа алынып жүрген заңдық құжаттардың талаптарына сай және шағын кәсіпкерлік субъектілерінің (жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің, өндірістік кооперативтердің) шаруашылық қызметін толығырақ есепке алуға мүмкіндік беретін бухгалтерлік есеп регистрлерін жасау арқылы шешімін табатындығы көрсетілді.

Кілт сөздер: шағын кәсіпкерлік субъектілері, бухгалтерлік есеп, қаржылық есептілік, қаржылық есептіліктің ұлттық стандарттары, қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттары.

Байболтаева Н.А., Шегир Г.Б.

ПРОБЛЕМЫ УЧЕТА И ОТЧЕТНОСТИ В СУБЪЕКТАХ МАЛОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В СЕЛЬСКОМ ХОЗЯЙСТВЕ

Аннотация

В статье представлены результаты исследования, обоснована целесообразность применения модели упрощенного бухгалтерского учета в субъектах малого предпринимательства в сельском хозяйстве. Показано, что эти проблемы практически могут быть решены разработкой регистров бухгалтерского учета, соответствующих требованиям современного законодательства в республике и позволяющих наиболее полно учитывать хозяйственную деятельность субъектов малого предпринимательства (товарищества с ограниченной ответственностью, производственных кооперативов).

Ключевые слова: Субъекты малого предпринимательства, крестьянское (фермерское) хозяйство, упрощенный бухгалтерский учет, национальные стандарты финансовой отчетности, первичные документы, учетные регистры.

УДК 316.614

Сқақова А.Ж.

Нархоз университеті, Алматы

ҚАЗАҚСТАНДА ЖАСТАРДЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК МӘСЕЛЕСІНІҢ КӨТЕРІЛУІ ЖАЙЛЫ

Аңдатпа

Бұл мақалада Қазақстанда қазіргі таңдағы әлеуметтік-экономикалық және қоғамдық-саясаттанушылық жағдай жастар көзімен сипатталған. Қазақстандық жастар ұйымдары туралы және олардың жұмыс істеу әдістері қарастырылған.

Кілт сөздер: қоғам, жастар, студент, әлеуметтік жағдай, әлеуметтендіру, ақпарат құралдары, интернет.

Кіріспе

Қазақстан жастарының саясаттануы бұрынғы жылдарға қарағанда бүгінгі таңда өткірлене түскен. Бірақ бұған қоғамтанушы ғалымдар тарапынан онша назар аударылмай келеді. Қоғамтанушы ғалымдар әлі де болса жастарды толғандырып жүрген әлеуметтік, тұрмыстық, әл-ауқаттық мәселелерді ескі методологиялық-әдіснамалық тұрғыда қарастырып, «бәрі жақсы», «орынды», «түзетіледі» деген сияқты жаттанды «қағазбастылық» талдаулар төңірегінде «құрғақ» саралап жүр.

Жастардың саясаттануына интернет, әбжіл байланыс сияқты коммуникацияның жаңа құралдары да тікелей ықпал етуде. Олар әлемдік дерек көздері мен базалардан өздерін толғандырып жүрген проблемалар жөнінде ақиқатты ақпараттарды тез тауып ала алады. Ақпарат көздері тек өндірістік фактор ғана емес. Қоғамды демократияландырудың, билік жүйесінің жұмыс істеу стилі мен ашық, не ашық еместігін көрсететін әмбебап жүйеге айналғанға қашаннан. Оның үстіне бүгінгі таңда саяси биліктің мөлдірлігіне, ашықтығына куәлік ете алатын билік институттары мен жамағат (көпшілік) арасындағы «жұртшылықпен байланыс» (PR) деп аталатын «ақпараттық көпір» бір жақты жұмыс істейді. Барлық ақиқатты шындық айтыла, талдана берілмейді.

Сондықтан, ақиқатты ақпарат нағыз шындықты талдаудың әрі түсіндірудің құралына айналсын десек оқиғаның мәні ақиқатты ақиқатқа айналуы тиіс. Коммуникация мазмұны ретінде ақпарат жұртшылықпен байланыс (ағылшынша «public relations», қысқаша PR, шар деп оқылады) құралына, шындықты түсіндіретін дидаккаға айналғаны дұрыс. Онсыз жастарды қазақстандық патриотизм рухында тәрбиелеу мүмкіндігі азая түседі. Атқарушы және өкілетті органдардың барлық буындарында, қаржы-несие мекемелерінде, ұйымдар мен кәсіпорындарда жұмыс істейтін жұртшылықпен байланыс құрылымдарды тек ақиқатты ақпарат таратып, мөлдірлікте жұмыс істегендері оңды. Олай болмаған жағдайда, берілген ақпараттың бір жақтылығы(тегістігі) әсер етіп, Жаңаөзен жастары арасында болған жағдаяттың орын алуы мүмкін. Өйткені жастар мәселесі (жұмыссыздыққа, болашаққа сенімсіздік, осыдан туындайтын психологиялық ақуал, т.т.) экономикалық және саяси жағдаяттармен қабаттаса өрбиді. Ажырағысы бірлікте дамиды. Айталық, соңғы жылдары жүргізілген сұрау –салу мәліметтері бойынша, сұралғандардың жартысына жуығы Қазақстанда саяси ақуалдың тұрақсыздануы мүмкіндігін жоққа шығармайды. Байқаушылар соңғы өткізілген сайлаудан кейінгі айларда саяси тұрақтылықтың бұзылуы төмендеп келе жатыр десе де, қауіп әлі толық жойыла қойған